

PORTFELIO VALDYMO PASLAUGOS TEIKIMO TVARKA

1. Bendroji dalis

- 1.1. Ši finansinių priemonių portfelio valdymo tvarka (toliau – **Tvarka**) apibrėžia UAB FMĮ „Myriad capital“ (toliau – **Bendrovė**) Finansinių priemonių portfelio valdymo paslaugos teikimo proceso etapus, kontrolę bei šiame procese dalyvaujančių Bendrovės darbuotojų atsakomybes.
- 1.2. Tvarka parengta ir yra įgyvendinama vadovaujantis 2016 m. balandžio 25 d. Komisijos deleguotuoju reglamentu (ES) 2017/565, kuriuo Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/65/ES papildoma nuostatomis dėl investicinių įmonių organizacinių reikalavimų bei veiklos sąlygų ir toje direktyvoje apibrėžtų terminų (OL 2017 L 87, p. 1–83), Lietuvos Respublikos finansinių priemonių rinkų įstatymu (toliau – **Įstatymas**) bei kitais galiojančiais Bendrovės veiklą reguliuojančiais Lietuvos Respublikos ir Europos Sąjungos teisės aktais, priežiūros institucijų gairėmis ir pozicijomis. Jei būtų neatitikimų tarp šios Tvarkos ir imperatyvių teisės aktų nuostatų, taikomos atitinkamų teisės aktų nuostatos.

2. Sąvokos

- 2.1. Šioje Tvarkoje, išskyrus, jeigu kontekstas aiškiai reikalautų kitos reikšmės, toliau nurodytos sąvokos, parašytos iš didžiosios raidės, turi žemiau nurodytas reikšmes:
 - 2.1.1. **Anketa** – tinkamumo vertinimo anketa fiziniams ir/ar juridiniams asmenims (Tvarkos 1 ir 2 priedai).
 - 2.1.2. **Finansinė priemonė** – suprantama taip, kaip apibrėžta Įstatyme.
 - 2.1.3. **Finansų makleris** – Lietuvos banko ar finansų rinkos dalyvių asociacijos atestuotas fizinis asmuo, atitinkantis Įstatyme numatytus reikalavimus.
 - 2.1.4. **Investicinis sprendimas** – teikiant Paslaugą Bendrovės savo nuožiūra priimamas sprendimas pirkti, parduoti ar laikyti Finansinę priemonę, pagal su Klientu sutartą Strategiją.
 - 2.1.5. **Klientas** – fizinis ar juridinis asmuo, kuris naudojasi ar yra išreiškęs pageidavimą naudotis Bendrovės teikiamomis paslaugomis.
 - 2.1.6. **Lyginamasis indeksas** – Kliento Tinkamumo vertinimo ataskaitoje numatytas rodiklis, su kurio reikšmės kitimu lyginama individualaus Portfelio investicijų grąža.
 - 2.1.7. **Rekomendacija** – Kliento arba Bendrovės iniciatyva Klientui teikiama asmeninio pobūdžio rekomendacija, pagal su Klientu sutartą, dėl vieno ar kelių sandorių, susijusių su Finansinėmis priemonėmis. Rekomendacija Klientui teikiama užpildant Tvarkos 5 priedą.
 - 2.1.8. **Paslauga** – Bendrovės Klientui teikiama Finansinių priemonių portfelio paslauga. Bendrovė pagal šią Tvarką teikia Klientams:
 - a) **Portfelio valdymo paslauga** – Finansinių priemonių portfelio valdymo paslauga, pagal kurią Bendrovė valdo Kliento finansinių priemonių portfelį savo nuožiūra (t.y. Investicinius sprendimus priima Bendrovė), pagal su Klientu sutartą Strategiją;
 - b) **Portfelio formavimo paslauga** – Finansinių priemonių portfelio formavimo paslauga, pagal kurią Bendrovė teikia Klientams Rekomendacijas dėl sandorių su Kliento turtu, sudarančiu Kliento Portfelį, sudarymo, pagal su Klientu sutartą Strategiją. Investicinius sprendimus dėl Bendrovės pateiktų Rekomendacijų priima pats Klientas.

- 2.1.9. **Portfelis** – Klientui nuosavybės teise priklausančios Finansinės priemonės ir piniginės lėšos, dėl kurių Klientui yra teikiama Rekomendacija ar dėl kurių yra priimamas Investicinis sprendimas, ir kurios yra laikomos Kliento vardu atidarytoje Finansinių priemonių ir piniginių lėšų sąskaitoje, nurodytoje Sutartyje.
- 2.1.10. **Rizikos profilis** – Bendrovės nustatytas Kliento investicinės rizikos profilis, atsižvelgiant į tai, kokio tipo investicinės paslaugos arba Finansinės priemonės Klientui gali būti tinkamos, atsižvelgiant į jo (i) žinias ir patirtį; (ii) finansinę padėtį (įskaitant jo galimybę patirti nuostolių) ir (iii) investicinius tikslus (įskaitant jam priimtinos rizikos lygį) Klientui priskiriamas Rizikos profilis nurodomas Tinkamumo vertinimo ataskaitoje. Bendrovė Klientams priskiria:
- 2.1.10.1. **Žemos rizikos profilį** – Klientui, kuriam yra priskiriamas žemos rizikos profilis, turi būti tinkama Konservatyvi Strategija;
- 2.1.10.2. **Vidutinės rizikos profilį** – Klientui, kuriam yra priskiriamas vidutinės rizikos profilis, turi būti tinkama Subalansuota Strategija;
- 2.1.10.3. **Aukštos rizikos profilį** – Klientui, kuriam yra priskiriamas aukštos rizikos profilis, turi būti tinkama Augimo Strategija.
- 2.1.11. **Sutartis** – tai su Klientu sudaroma rašytinė sutartis dėl Paslaugų teikimo.
- 2.1.12. **Strategija** – atsižvelgiant į Kliento tinkamumo vertinimo rezultatus su Klientu sutarta investavimo strategija:
- 2.1.12.1. **Konservatyvi** – šios strategijos tikslas – Kliento turto vertės išsaugojimas. Klientas gali prisiimti nedidelius investicijų vertės svyravimus. Klientas siekia stabilios, nors ir mažesnės, investicijų grąžos, tačiau supranta, kad investicijų grąža gali būti mažesnė už infliaciją, dėl ko realus grąžos dydis gali būti neigiamas;
- 2.1.12.2. **Subalansuota** – šios Strategijos tikslas – nuoseklus Kliento turto vertės didinimas, prisiimant vidutinę riziką ir svyravimus. Klientas siekia sąlyginai stabilių investicijų su vidutinio dydžio tikėtina grąža. Klientui didesni vertės kritimai yra priimtini, siekiant didesnės grąžos ilguoju laikotarpiu. Klientas sutinka su reikšmingais savo investicijų vertės svyravimais ir kapitalo negrįžtamo praradimo tikimybe.
- 2.1.12.3. **Augimo** – šios Strategijos tikslas yra maksimalus Kliento turto vertės didinimas. Klientui, siekiant gauti aukštesnę tikėtiną grąžą, yra priimtini dideli vertės svyravimai ne tik trumpuoju, tačiau ir ilguoju laikotarpiu. Klientas sutinka su reikšmingais savo investicijų vertės svyravimais, kurie gali viršyti Kliento investicijos sumą, mainais už didesnę laukiamą grąžą.
- 2.1.13. **Tinkamumo vertinimo ataskaita** – Klientui pateikiama Anketoje pateiktos informacijos vertinimo ataskaita, kurioje Klientas ir Bendrovė susitaria dėl Strategijos.

3. Tinkamumo vertinimas

Tinkamumo vertinimui reikalingos informacijos surinkimas

3.1. Bendrovė, prieš pradėdama teikti Klientui Paslaugas, surenka iš Kliento informaciją apie:

Sritis	Renkama informacija
Žinias ir patirtį	<ul style="list-style-type: none">Informacija apie Kliento patirtį, susijusią su konkrečios rūšies investicinėmis paslaugomis ir/ar Finansinėmis priemonėmisInformacija apie Kliento išsilavinimą ir profesinę patirtį
Finansinę padėtį	<ul style="list-style-type: none">Informacija apie Kliento pajamų šaltiniusInformacija apie Kliento turtą, įskaitant informaciją apie Kliento likvidų turtą ir investicijas

Sritis	Renkama informacija
	<ul style="list-style-type: none">▪ Informacija apie Kliento įsipareigojimus
Investavimo tikslus	<ul style="list-style-type: none">▪ Informacija apie Kliento rizikos profilį, rizikos toleranciją, priimtina riziką▪ Informacija apie Kliento investavimo tikslus

3.2. Tvarkos 3.1 punkte nurodyta informacija surenkama Klientui užpildant Anketą (Tvarkos 1 ir 2 priedai).

Informacijos tikrinimas

3.3. Finansų makleris, tikrindamas Anketoje pateiktą informaciją, vertina Kliento pateiktos informacijos visumą ir nuoseklumą. Finansų makleris turi atsižvelgti į Anketoje nurodytus investavimo tikslus ir jų suderinamumą su objektyviais Kliento nurodytais dydžiais – priimtina rizika, laukiama grąža, investavimo laikotarpiu.

3.4. Finansų makleris, pastebėjęs Anketoje pateiktos informacijos neatitikimus:

3.4.1. pirmiausia paprašo Kliento paaiškinti nustatytus neatitikimus. Jeigu Klientas pildydamas Anketą suklydo ir dėl šios priežasties Anketoje atsirado neatitikimai, Finansų makleris paprašo Kliento pakoreguoti Anketą;

3.4.2. jeigu Klientas negali paaiškinti ir/ar pagrįsti Anketoje nustatytų neatitikimų, tuomet Finansų makleris prašo Kliento pateikti Anketoje nurodytą informaciją pagrindžiančius dokumentus (jeigu tokius dokumentus pateikti įmanoma);

3.4.3. jeigu Klientas negali paaiškinti ir/ar pagrįsti Anketoje nustatytų neatitikimų, Finansų makleris informuoja Klientą, kad Bendrovė negalės Klientui teikti Paslaugų.

3.5. Tvarkos 3.4 punkte nurodytais neatitikimais yra laikomi:

3.5.1. Klientas nurodo, kad turi patirties, susijusios su atitinkamomis Finansinėmis priemonėmis, tačiau klaidingai atsako į Anketoje pateiktus klausimus apie atitinkamas Finansines priemones. Tokiu atveju Finansų makleris paprašo Kliento pateikti patirtį su atitinkamomis finansinėmis priemonėmis pagrindžiančius dokumentus (pvz. išrašas iš Finansinių priemonių sąskaitos apie sudarytus sandorius);

3.5.2. Klientas, kuris neturi pakankamai žinių ir patirties, laikosi agresyvaus požiūrio į riziką;

3.5.3. Anketoje nurodyti Kliento investavimo tikslai neatitinka Anketoje nurodyto priimtino rizikos lygio, laukiamos grąžos ir pan.

Kliento tinkamumo vertinimas kai Klientas yra juridinis asmuo arba dviejų ar daugiau fizinių asmenų grupė arba kai vienam ar keliems fiziniams asmenims atstovauja kitas fizinis asmuo

3.6. Tais atvejais kai fiziniam asmeniui atstovauja kitas fizinis asmuo arba kai atliekamas juridinio asmens tinkamumo vertinimas, renkama informacija apie:

3.6.1. juridinio asmens arba fizinio asmens – pagrindinio Kliento, o ne jo atstovo, finansinę būklę ir investicinius tikslus;

3.6.2. fizinio asmens atstovo arba asmens, įgalioto naudotis Bendrovės teikiamomis investicinėmis paslaugomis, pagrindinio Kliento vardu, žinias ir patirtį.

Kliento - dviejų ar daugiau fizinių asmenų grupės tinkamumo vertinimas paskiriant atstovą

3.7. Kai Klientas yra dviejų ar daugiau fizinių asmenų grupė ir atstovas nėra numatytas pagal galiojančius teisės aktus, Bendrovė siekdama atlikti Kliento tinkamumo vertinimą gali:

3.7.1. paprašyti dviejų ar daugiau fizinių asmenų grupę paskirti atstovą (atstovą visi grupės nariai turi paskirti raštu). Tokiu atveju yra laikomasi Tvarkos 3.6 punkte nurodytos tvarkos, t. y. renkama ir vertinama informacija apie atstovo žinias ir patirtį, tačiau informacija apie

finansinę situaciją ir investavimo tikslus turi būti surinkti ir vertinami apie pagrindinį Klientą (-us). Klientai – dalis fizinių asmenų grupės, raštu privalo būti įspėjami apie tai, kokį poveikį Klientų atitinkamų interesų apsaugai galėtų turėti toks susitarimas, pateikiant šiai grupei šios Tvarkos 7 priedą; arba

- 3.7.2. rinkti informaciją ir vertinti kiekvieną atskirą dviejų ar daugiau fizinių asmenų grupės asmenį.
- 3.8. Jeigu dviejų ar daugiau fizinių asmenų grupei yra sudėtinga nuspręsti apie kurio asmens (-ų) žinias ir patirtį Bendrovė turėtų surinkti informaciją siekdama atlikti Kliento tinkamumo vertinimą, Bendrovė:
- 3.8.1. atsižvelgia į mažiausiai žinių ir patirties, silpniausią finansinę situaciją ar labiausiai konservatyvius investavimo tikslus turintį asmenį; arba
- 3.8.2. atsisako teikti Klientui Paslaugą.

Tinkamumo vertinimas renkant informaciją ir vertinant kiekvieną atskirą klientą

- 3.9. Tais atvejais kai renkant informaciją ir vertinant kiekvieną dviejų ar daugiau fizinių asmenų grupės asmenį yra nustatoma, kad jų charakteristikos labai skiriasi, pavyzdžiui, Finansų makleris priskiria kiekvieną dviejų ar daugiau fizinių asmenų grupės asmenį skirtingai Klientų kategorijai, skirtingam Rizikos profiliui, yra būtina užtikrinti Paslaugų nuoseklumą. Tokiu atveju Bendrovė:
- 3.9.1. atsižvelgia į mažiausiai žinių ir patirties, silpniausią finansinę situaciją ar labiausiai konservatyvius investavimo tikslus turintį asmenį; arba
- 3.9.2. atsisako teikti Klientui Paslaugą.

Anketoje pateiktos informacijos vertinimas

- 3.10. Anketos klausimai yra padalinti į dalis, kurios apima (i) Kliento žinias ir patirtį investavimo srityje, (ii) finansinę padėtį, asmens galimybes patirti nuostolį, (iii) priimtina rizikos lygį, investavimo tikslus ir investavimo laikotarpį.
- 3.11. Finansų makleris, Tvarkos 3.3 – 3.4 punktuose nustatyta tvarka patikrinęs Kliento užpildytą Anketą, užpildo Anketos vertinimo rezultatų lentelę (Tvarkos priedas Nr. 3). Ši lentelė Klientui nėra teikiama.
- 3.12. Anketoje pateikta informacija vertinama pagal Kliento surinktus taškus. Už kiekvieną klausimą skiriamas tam tikras taškų skaičius. Pagal surinktą taškų skaičių Klientui yra nustatoma tinkama investavimo strategija.
- 3.13. Bendras taškų skaičius Kliento investavimo žinių ir patirties dalyje nurodo Kliento žinių ir patirties lygį pagal atskirus Finansinių priemonių tipus (priimtinos / nepriimtinos Finansinės priemonės), bendras taškų skaičius Kliento finansinės situacijos dalyje nurodo Kliento galimybę patirti nuostolius (maža, vidutinė arba didelė):

Vertinama sritis	Vertinimo rezultatas
Žinios ir patirtis	Priimtina Finansinė priemonė
	Nepriimtina Finansinė priemonė
Kliento galimybė patirti nuostolius	Maža, be galimybės patirti nuostolius – Kliento finansinė situacija priklauso nuo reguliarių pajamų ir išlaidų. Kliento turimų santaupų praradimas neigiamai paveiktų Kliento finansinę situaciją. Klientas gali leisti sau prarasti tik nedidelę savo investuotų pinigų dalį. Todėl Klientui yra tinkamos investicijos su maža negrįžtamo nuostolio tikimybe.
	Vidutinė, su galimybe patirti ne didesnius nei investuota suma nuostolius – Kliento finansinė situacija yra stabili ir

Vertinama sritis	Vertinimo rezultatas
	dabartinė gerovė ne itin priklauso nuo Kliento investicijų rezultato. Klientas gali sau leisti negrįžtamai prarasti savo investicijas, todėl Klientui yra tinkamos vidutinės arba didesnės rizikos investicijos.
	Didelė, su galimybe patirti didesnius nei investuota suma nuostolius – Klientas gal sau leisti patirti didesnius nei investuota suma nuostolius. Reikšmingos investicijų dalies praradimas neturės neigiamos įtakos Kliento finansinei gerovei, todėl Klientui yra tinkamos didelės rizikos investicijos

- 3.14. Anketoje nurodyti Kliento investavimo tikslai bei Kliento Anketoje nurodyta jam priimtina investavimo strategija vertinama atsižvelgiant į Kliento galimybę patirti nuostolius.
- 3.15. Finansų makleris, užpildęs Anketos vertinimo rezultatų lentelę, nustato Klientui tinkamą Strategiją ir užpildo Tinkamumo vertinimo ataskaitą (Tvarkos priedas Nr. 4).
- 3.16. Finansų makleris, parengtą Tinkamumo vertinimo ataskaitos projektą pateikia Klientui.
- 3.17. Jeigu yra nustatoma, kad Klientui yra tinkama Subalansuota arba Augimo strategija, Klientas gali pasirinkti mažiau rizikingą Strategiją. Tokiu atveju Tinkamumo vertinimo ataskaitoje yra nurodoma, kad Klientui yra tinkama rizikingesnė strategija, tačiau Klientas pasirinko kitą, mažiau rizikingą, Strategiją.
- 3.18. Finansų makleris, su Klientu aptartą ir užpildytą Tinkamumo vertinimo ataskaitą pateikia Klientui. Finansų makleris Tinkamumo vertinimo ataskaitą Klientui gali pateikti:
- 3.18.1. jeigu Klientui pateikiama spausdinta Tinkamumo ataskaita, Finansų makleris turi atspausdinti du Tinkamumo vertinimo ataskaitos egzempliorius, kurių vienas yra atiduodamas Klientui, o kitas yra saugomas Bendrovėje. Finansų makleris turi užtikrinti, kad atspausdintą Tinkamumo vertinimo ataskaitą Klientas pasirašytų;
- 3.18.2. siųsdamas Tinkamumo vertinimo ataskaitą Kliento nurodytu el. paštu. Kai Tinkamumo vertinimo ataskaita yra siunčiama Klientui el. paštu, Finansų makleris turi užtikrinti, kad Klientas ne rečiau kaip vieną kartą per metus patvirtintų, kad Klientas susipažino su Klientui teiktomis Tinkamumo vertinimo ataskaitomis, išskyrus atvejus, kai Bendrovė ir Klientas susitaria dėl naujos Strategijos ir/ar keičia Strategiją, ir/ar pagal sutartą Strategiją nustatytą optimalią turto klasių alokaciją. Tokiu atveju Bendrovė, prieš pradėdama Klientui taikyti naują Strategiją, turi gauti Kliento patvirtinimą dėl naujos Strategijos. Šiame punkte nurodyti Kliento patvirtinimai gali būti gaunami el. paštu arba raštu.

Tinkamumo vertinimo tikslais pateiktos informacijos atnaujinimas

- 3.19. Finansų makleris informaciją apie Klientą gali atnaujinti susitikimų su Klientais metu ir/ar išsiųsdamas Klientui Anketą el. paštu.
- 3.20. Finansų makleris, tinkamumo vertinimo tikslais Kliento pateiktą informaciją prašo atnaujinti arba kreiptis į Klientą el. paštu su prašymu patvirtinti, kad anksčiau Kliento pateikta informacija yra nepasikeitusi, atsižvelgdamas į su Klientu sutartą Strategiją ir į Kliento Portfelį įtrauktas Finansines priemones:
- 3.20.1. Kliento, kuriam yra taikoma Augimo arba Subalansuota Strategija, ir kurio Portfelyje yra sudėtingų Finansinių priemonių, informacija atnaujinama arba gaunamas Kliento patvirtinimas, kad informacija nepasikeitė, ne rečiau kaip kartą per 3 (tris) mėnesius;
- 3.20.2. jei Kliento Portfelyje yra nesudėtingos Finansinės priemonės, ir Klientui taikoma Konservatyvi arba Subalansuota Strategija, informacija atnaujinama arba gaunamas Kliento patvirtinimas, kad informacija nepasikeitė, ne rečiau kaip kartą per 6 (šešis) mėnesius.

- 3.21. Atsižvelgiant į tai, kad Kliento investavimo tikslai, finansinė padėtis ir/ar rizikos tolerancija gali pasikeisti ir jeigu Bendrovei tokia informacija yra žinoma, Finansų makleris taip pat prašo Kliento atnaujinti tinkamumo vertinimo tikslais pateiktą informaciją (ar jos dalį):
 - 3.21.1. Klientui fiziniam asmeniui pasiekus pensinį amžių. Šią informaciją Finansų makleris tikrina kiekvieną kartą, teikdamas Klientui periodinę Tinkamumo vertinimo ataskaitą;
 - 3.21.2. Klientui fiziniam asmeniui pakeitus darbovietę / nutraukus ar pradėjus naują individualią veiklą;
 - 3.21.3. pasikeitus Kliento pagrindiniam pajamų šaltiniui;
 - 3.21.4. Klientui prisiėmus naujų Klientui reikšmingų finansinių įsipareigojimų;
 - 3.21.5. pasikeitus Kliento fizinio asmens šeimyninei padėčiai (pvz. padidėjus išlaikytinių skaičiui);
 - 3.21.6. Klientui juridiniam asmeniui patiriant finansinių sunkumų;
 - 3.21.7. kitaip atvejais, kai Bendrovei tampa žinoma, kad Kliento tinkamumo vertinimo tikslais pateikta informacija galėjo pasikeisti.
- 3.22. Tinkamumo vertinimo ataskaitoje Klientas taip pat yra informuojamas apie pareigą informuoti Bendrovę apie tinkamumo vertinimo tikslais pateiktos informacijos pasikeitimus. Pavyzdinis situacijų, kada Klientas turėtų kreiptis į Bendrovę su prašymu atnaujinti tinkamumo vertinimo tikslais pateiktą informaciją sąrašas Klientui yra pateikiamas Tinkamumo vertinimo ataskaitoje.
- 3.23. Finansų makleris ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo dienos, kada Bendrovė sužinojo apie aplinkybių, nurodytų Tvarkos 3.21 punkte atsiradimą, išsiunčia Klientui pranešimą Kliento el. paštu, su prašymu atnaujinti Kliento tinkamumo vertinimo tikslais pateiktą informaciją arba patvirtinti, kad anksčiau Kliento pateikta informacija yra nepasikeitusi.
- 3.24. Finansų makleris, siūsdamas Klientui Tvarkos 3.20 ir 3.23 punktuose nurodytus pranešimus, pranešimuose papildomai nurodo, kad, jeigu Klientas nepateiks ir/ar iki tol, kol Bendrovei pateiks atnaujintą informaciją, Bendrovė:
 - 3.24.1. teikdama Klientui Paslaugas, vadovausis paskutine tinkamumo vertinimo tikslais Kliento Bendrovei pateikta informacija;
 - 3.24.2. Bendrovė gali vienašališkai nuspręsti sustabdyti Paslaugų Klientui teikimą.
- 3.25. Klientui pateikus atnaujintą informaciją, Finansų makleris įvertina šią informaciją ir, jeigu reikia, atnaujina Klientui anksčiau pateiktą Tinkamumo vertinimo ataskaitą.
- 3.26. Atnaujinta Tinkamumo vertinimo ataskaita Klientui pateikiama Tvarkos 3.18 punkte nurodyta tvarka.
- 3.27. Tuo atveju, jeigu Klientas nepateikia Bendrovės prašomos atnaujintos tinkamumo vertinimo tikslais reikalingos informacijos arba nepatvirtina, kad anksčiau pateikta informacija nėra pasikeitusi, Bendrovė preziumuoja, kad Kliento tinkamumo vertinimo tikslais pateikta informacija yra nepasikeitusi bei teikia Paslaugas pagal paskutinę Kliento pateiktą informaciją arba priima sprendimą dėl Paslaugų tokiam Klientui sustabdymo. Sprendimą dėl Paslaugų teikimo atitinkamam Klientui sustabdymo Finansų maklerio teikimu priima Bendrovės direktorius.
- 3.28. Finansų makleris negali skatinti Kliento atnaujinti tinkamumo vertinimo tikslais pateiktą informaciją tam, kad Klientui būtų tinkama tam tikra Finansinė priemonė, kai Kliento padėtis iš tikrųjų nesikeičia, t.y. negali skatinti Kliento pateikti neteisingos informacijos.

4. Finansinių priemonių tipai

- 4.1. Finansinių priemonių tipai Bendrovėje yra kategorizuojami. Tuo tikslu Bendrovėje yra parengiamas Finansinių priemonių tipų sąrašas, kuris pridedamas prie šios Tvarkos (priedas Nr. 6).
- 4.2. Už sąrašo parengimą ir atnaujinimą yra atsakingas Bendrovės Analizės / Turto valdymo skyrius.

- 4.3. Bendrovės Analizės / Turto valdymo skyrius šiame Tvarkos skyriuje nurodytą Finansinių priemonių sąrašą peržiūri ir, esant poreikiui teikia Bendrovės valdybos tvirtinimui atnaujintą sąrašą, ne rečiau kaip 1 (vieną) kartą per metus.
- 4.4. Finansų makleris, nustatydamas, ar Finansinė priemonė yra tinkama atitinkamai Strategijai, išskyrus Tvarkos 4.5 punkte nurodytas išimtis, vadovaujasi žemiau nurodytai apribojimais:

Finansinės priemonės kategorizacija	Strategija		
	Ar Finansinė priemonė yra tinkama Strategijai?		
	Konservatyvi	Subalansuota	Augimo
Žemos rizikos Finansinės priemonės	Taip	Taip	Taip
Vidutinės rizikos Finansinės priemonės	Ne	Taip	Taip
Aukštos rizikos Finansinės priemonės	Ne	Ne	Taip

- 4.5. Finansų makleris gali nesivadovauti Tvarkos 4.4 punkte nurodytais apribojimais tuo atveju, jeigu Finansinių priemonių, dėl kurių teikiama Rekomendacija ir/ar priimamas Investicinis sprendimas, dalis neviršija:

4.5.1. Kliento, kuriam tinkama Konservatyvi Strategija – 10% Portfelio investicijų;

4.5.2. Kliento, kuriam tinkama Subalansuota Strategija – 20% Portfelio investicijų;

abiem atvejais įvertinant, ar tokios Finansinės priemonės atitinka Klientui nustatytą Strategiją ir, ar Klientas supranta Finansinę priemonę (turi žinių apie šias Finansines priemones).

5. Strategijos nustatymas ir Finansinių priemonių tinkamumo vertinimas

- 5.1. Finansų makleris savo nuožiūra nustato kapitalo rinkų prielaidas ir savo nuožiūra nusprendžia dėl pakankamo vertinamų Finansinių priemonių asortimento.

Strategija

- 5.2. Klientui tinkama Strategija yra nustatoma ir, pasikeitus Kliento tinkamumo vertinimo tikslais pateiktai informacijai, atnaujinama, įvertinus Kliento užpildytos Anketos rezultatus ir atsižvelgiant į kitas Kliento investicijas (t.y. investicijas, kurios nėra Portfelio dalis), nurodytas Anketoje.
- 5.3. Tinkamumo vertinimo ataskaitoje taip pat yra nustatomos Strategijai tinkamos turto klasės, investavimo į atitinkamas turto klases proporcijos bei apribojimai (pvz. dėl sveto naudojimo).
- 5.4. Klientas ir Bendrovė dėl Klientui tinkamos Strategijos ir optimalios turto klasių alokacijos susitaria Klientui pasirašant Tinkamumo vertinimo ataskaitą.
- 5.5. Finansų makleris nustato Kliento Strategijai optimalią turto alokaciją, atsižvelgdamas į:
- 5.5.1. nustatytą Kliento rizikos toleranciją;
- 5.5.2. esamą situaciją rinkoje;
- 5.5.3. kapitalo rinkų prielaidas.
- 5.6. Finansų makleris, nustatydamas Tvarkos 5.5 punkte nurodytą optimalią turto alokaciją, naudoja vidurkio-dispersijos analizę.
- 5.7. Finansų makleris Tvarkos 5.3 – 5.6 punkte nurodytą vertinimą atlieka užpildydamas Tvarkos 8 ir 9 priedus.

Finansinės priemonės tinkamumas

- 5.8. Finansų makleris, vertindamas konkrečios Finansinės priemonės tinkamumą Strategijai, vertina pagrindinius žemiau nurodytus konkrečios Finansinės priemonės veiksnius (visus ar dalį, atsižvelgdamas į konkrečias aplinkybes):

- 5.8.1. santykinę vertę;
 - 5.8.2. ateities perspektyvas;
 - 5.8.3. mokesčius ir išlaidas (neįtraukiant Finansinių priemonių saugojimo, pavedimų dėl Finansinių priemonių vykdymo išlaidų ir mokesčių ir/ar kitų išlaidų, kurios Bendrovei nėra žinomos);
 - 5.8.4. gražą ir pastovumą;
 - 5.8.5. riziką;
 - 5.8.6. gražą, lyginant su prisiimta rizika;
 - 5.8.7. sudėtingumą;
 - 5.8.8. kitus svarbius veiksnius, susijusius su konkrečia Finansine priemone.
- 5.9. Finansų makleris gali keisti Tvarkos 5.8 punkte nurodytus vertinamuosius kriterijus, nustatant papildomus vertinamuosius kriterijus arba atsisakant nustatytų kriterijų.
- 5.10. Tvarkos 5.8 punkte nurodyta Finansinės priemonės analizė pirmiausia atliekama remiantis Finansinės priemonės emitento informacija (pvz. emitento parengtu pagrindinės informacijos dokumentu ir/ar kita emitento parengta informacija) bei kitais patikimais, Bendrovei prieinamais šaltiniais.
- 5.11. Finansų makleriui nustačius, kad Finansinė priemonė yra tinkama vienai arba kelioms Strategijoms, yra laikoma, kad tokia Finansinė priemonė yra tinkama Klientui, su kuriuo Bendrovė susitaria dėl atitinkamos Strategijos (pvz. jeigu yra nustatoma, kad Finansinė priemonė yra tinkama Konservatyviai Strategijai, tuomet yra laikoma, kad Finansinė priemonė yra tinkama Klientui, su kuriuo Bendrovė yra sutarusi dėl Konservatyvios Strategijos).

Finansinių priemonių tinkamumo Kliento Portfeliui vertinimas

- 5.12. Finansų makleris, atlikdamas Finansinės priemonės tinkamumo Klientui vertinimą, vertina:
- 5.12.1. konkrečios Finansinės priemonės tinkamumą su Klientu sutartai Strategijai;
 - 5.12.2. konkrečios Finansinės priemonės tinkamumą Kliento Portfeliui, pagal su Klientu sutartą Strategiją. Atlikdamas šį vertinimą, Finansų makleris vadovaujasi paskutine Klientui pateikta Portfelio ataskaita, nurodyta šios Tvarkos 9.1 punkte.
- 5.13. Finansų makleris, nustatęs Finansines priemones, kurios yra tinkamos atitinkamai Strategijai, papildomai įvertina, ar atrinktos Finansinės priemonės atitinka Finansinės priemonės išleidėjo ir Bendrovės nustatytą Finansinės priemonės tikslinę rinką (t.y. ar Klientas patenka po Finansinės priemonės tikslinę rinką), vadovaudamasis Bendrovės Produktų valdymo aprašu.
- 5.14. Finansų makleris, atlikdamas Finansinės priemonės Klientui tinkamumo vertinimą, taip pat atsižvelgia į konkrečius Kliento pageidavimus, pavyzdžiui, jeigu Klientas yra išreiškęs pageidavimą investuoti konkrečiuose geografiniuose regionuose ir/ar pramonės šakose ir/ar pateikia pageidavimus, susijusius su aplinkos, socialiniais ar valdymo veiksniais.
- 5.15. Finansų makleris, vertindamas Finansinės priemonės tinkamumą Kliento Portfeliui, atsižvelgia į didžiausią įmanomą Kliento Portfelio ir kitų investicijų diversifikaciją, pagal su Klientu sutartą Strategiją (įskaitant optimalią turto alokaciją) padėsiančią paskirstyti Kliento investicijų riziką pagal geografinius regionus, turto klases ir pramonės šakas.
- 5.16. Finansų makleris, atlikdamas Finansinių priemonių vertinimą pagal Tvarkos 5.8 punkte punktuose nurodytus kriterijus, surenka ir išsaugo informaciją, reikalingą Finansinių priemonių vertinimui atlikti bei užpildo Tvarkos 8 priedą. Šis vertinimas nėra teikiamas Klientui.

6. Rekomendacijų teikimas. Investicinių sprendimų priėmimas

- 6.1. Tvarkos 5 skyriuje nurodyto vertinimo pagrindu Finansų makleris parengia Rekomendaciją arba Investicinį sprendimą. Jeigu nėra viena Finansinių priemonių vertinimo ataskaitoje nurodyta Finansinė priemonė nėra tinkama Klientui, Finansų makleris neteikia Rekomendacijos ir nepriima Investicinio sprendimo.

- 6.2. Bendrovė Klientams teikia žemiau nurodytas Rekomendacijas arba priima tokios Investicinius sprendimus:
 - 6.2.1. pirkti Klientui tinkamą Finansinę priemonę;
 - 6.2.2. parduoti Kliento turimą Finansinę priemonę;
 - 6.2.3. laikyti Kliento turimą Finansinę priemonę.

Rekomendacijos

- 6.3. Bendrovei Klientui teikiant Portfelio formavimo paslaugą, Bendrovė teikia Klientams Rekomendacijas.
- 6.4. Neprofesionaliesiems Klientams teikiamoje Rekomendacijoje Finansų makleris papildomai nurodo, ar pateikiama Rekomendacija atitinka Klientui nustatytą ir su Klientu sutartą Strategiją.
- 6.5. Finansų makleris teikiamoje Rekomendacijoje taip pat nurodo, per kurį laikotarpį Klientas turėtų pasinaudoti pateikta Rekomendacija.
- 6.6. Finansų makleris periodiškai, ne vėliau kaip per 45 (keturiasdešimt penkias) dienas nuo ketvirčio pabaigos, peržiūri Klientui pateiktas Rekomendacijas, bei, esant poreikiui (pasikeitus Kliento tinkamumo vertinimo rezultatams, Klientui nustatytai investavimo strategijai, Portfelio ir/ar Finansinės priemonės parametrams), atnaujina pateiktas Rekomendacijas.
- 6.7. Finansų makleris, peržiūrėdamas Klientui pateiktas Rekomendacijas, vertina visas Kliento Portfelį sudarančias Finansines priemones, nepriklausomai nuo to, ar Portfelyje esanti Finansinė priemonė buvo įgyta Bendrovei suteikus Rekomendaciją.
- 6.8. Atnaujinta Rekomendacija Klientui pateikiama susitikimo su Klientu metu ir/ar išsiunčiant atnaujintą Rekomendaciją Klientui Sutartyje nurodytu el. paštu, Tvarkos 3.18 punkte nustatyta tvarka.

Investiciniai sprendimai

- 6.9. Bendrovei Klientui teikiant Portfelio valdymo paslaugą, Bendrovė Kliento vardu priima Investicinius sprendimus.
- 6.10. Finansų maklerio priimti Investiciniai sprendimai yra įforminami raštu, užpildant Tvarkos 10 priedą.
- 6.11. Kai Finansų makleris priima Investicinį sprendimą pirkti arba parduoti Finansinę priemonę, Finansų makleris perduoda šį Investicinį sprendimą, vadovaudamasis Bendrovėje galiojančiomis Klientų pavedimų priėmimo ir perdavimo taisyklėmis. Finansų makleris, teikdamas pavedimą dėl Investicinio sprendimo vykdymo, nurodo, kad pavedimas yra teikiamas Kliento vardu.
- 6.12. Finansų makleris, Bendrovei Klientui teikiant Portfelio valdymo paslaugą, nuolatos, ne rečiau kaip kiekvieną darbo dieną, peržiūri Kliento Portfelio rezultatus bei savo nuožiūra, vadovaujantis šia Tvarka, užtikrina Kliento Portfelio investicijų atitikimą su Klientu sutartai Strategijai.

7. Portfelio rezultatai

- 7.1. Kiekvienas Portfelis privalo turėti Lyginamąjį indeksą, kurį parenka Finansų makleris. Lyginamasis indeksas parenkamas taip, kad kuo tiksliau atspindėtų su Klientu sutartą Strategiją (investicijų rūšis (turto klases), jų proporcijas, investicijų geografinį pasiskirstymą).
- 7.2. Portfelio rezultato palyginimui naudojamas Tinkamumo vertinimo ataskaitoje numatytas Lyginamasis indeksas.
- 7.3. Portfelio Lyginamasis indeksas gali būti sudarytas iš vieno arba kelių Finansinių priemonių indeksų. Kai pagal su Klientu sutartą Strategiją investicijos į konkrečias turto klases turėtų svyruoti tarp numatyto minimalaus ir maksimalaus dydžio, šias investicijų rūšis atspindinčio Lyginamojo indekso svoris turėtų būti pasirinktas orientuojantis į labiausiai tikėtiną šios investicijų rūšies svorį valdomame Portfelyje.
- 7.4. Lyginamąjį indeksą gali sudaryti tik visuotinai pripažinti ir plačiai naudojami trečiųjų šalių sudaryti finansinių priemonių rinką atspindintys indeksai, kurių sudarymo reikalavimai skelbiami viešai.

- 7.5. Finansų makleris, vertindamas Kliento Portfelio rezultatus, Lyginamojo indekso reikšmės pokytį lygina su Portfelio vertės pokyčiu.
- 7.6. Finansų makleris, Klientams teikdamas Tvarkos 8.1 punkte nurodytą ataskaitą, ataskaitoje pateikia Portfelio valdymo rezultatų palyginimą su Lyginamuoju indeksu, dėl kurio naudojimo Bendrovė ir Klientas yra susitarę Tinkamumo vertinimo ataskaitoje.
- 7.7. Portfelį sudarančios Finansinės priemonės yra vertinamos pagal Finansinių priemonių tikrąją vertę. Prekybos vietoje prekiajamų Finansinių priemonių tikroji vertė yra nustatoma remiantis paskutine turima kaina ar kotiruote. Finansinių priemonių, kuriomis nėra prekiaujama prekybos vietose, tikroji vertė yra nustatoma pagal kainą, kuri Finansų maklerio nuožiūra tiksliausiai atitiktų rinkos kainą.
- 7.8. Indėliai bankuose ir lėšos kredito įstaigose vertinami pagal nominalią vertę.
- 7.9. Finansų makleris, atlikdamas Portfelio rezultatų vertinimą, į vertinimą įtraukia ir atsižvelgia:
 - 7.9.1. Portfelio turto klasių pasiskirstymą;
 - 7.9.2. Kiekvienos Portfelio turto klasės / Finansinės priemonės rezultatus;
 - 7.9.3. Portfelio įplaukas / išlaidas;
 - 7.9.4. Finansinių priemonių įsigijimus / pardavimus;
 - 7.9.5. Sąnaudas;
 - 7.9.6. Valiutų kursų pokyčių įtaka Portfelio rezultatui.
- 7.10. Tinkamumo vertinimo ataskaitoje nurodytas Lyginamasis indeksas turi būti peržiūrimas ir/ar keičiamas:
 - 7.10.1. pasikeitus Strategijai ir/ar Strategijoje nurodytoms optimalioms turto klasių alokacijoms;
 - 7.10.2. jeigu Lyginamąjį indeksą sudarantys indeksai nustoja būti skaičiuojami ir viešai skelbiami;
 - 7.10.3. atsiradus kitų objektyvių priežasčių, dėl kurių būtina keisti Lyginamąjį indeksą.

8. Ataskaitos

- 8.1. Pasibaigus ketvirčiui Bendrovė per 15 (penkiolika) dienų turi pateikti Klientui Portfelio ataskaitą, išskyrus paskutinį kalendorinių metų ketvirtį, už kurį ataskaita yra pateikiama per 30 (trisdešimt) dienų. Ataskaitą Klientui pateikia pati Bendrovė arba tretysis asmuo, pas kurį yra saugomas Portfelis.
- 8.2. Per 30 (trisdešimt) dienų nuo kalendorinių metų pradžios Klientui el. paštu pateikiama personalizuota kasmetinė (*ex-post*) informacija apie visas per ataskaitinius metus patirtas išlaidas ir mokesčius, susijusius su Bendrovės teiktomis Paslaugomis ir Finansinėmis priemonėmis, bei informacija apie paskatas, kurias Bendrovė gavo arba sumokėjo trečiosioms šalims už Klientams suteiktas Paslaugas. Šioje ataskaitoje Bendrovė nepateikia Klientui informacijos apie kitų paslaugų teikėjų išlaidas ir mokesčius.
- 8.3. Bendrovė, Bendrovei Klientui teikiant Portfelio valdymo paslaugą, ne vėliau kaip iki tos darbo dienos, kai buvo peržengta riba, pabaigos, arba, tuo atveju, kai riba peržengiama ne darbo dieną, iki kitos darbo dienos pabaigos, informuoja Klientą, kai bendra Portfelio vertė, nustatoma kiekvieno ataskaitinio laikotarpio pradžioje, sumažėja 10 % ir paskui kaskart, kai ji sumažėja 10 %. Šią ataskaitą Klientui gali pateikti ir tretysis asmuo.
- 8.4. Šiame skyriuje nurodytos ataskaitos Klientui yra siunčiamos su Klientu sudarytoje Sutartyje nurodytu elektroniniu paštu arba pateikiamos asmens, kuris saugo Kliento Portfelį, sistemoje.
- 8.5. Už šiame skyriuje nurodytą ataskaitų parengimą ir išsiuntimą, arba, jeigu tokios ataskaitos yra teikiamos ne Bendrovės, tokių ataskaitų pateikimo užtikrinimą Klientams yra atsakingas Bendrovės Analizės / Turto valdymo skyrius.

9. Kontrolė

- 9.1. Bendrovės atitikties pareigūnas ne rečiau kaip kartą per ketvirtį atsitiktinės atrankos būdu:
 - 9.1.1. patikrina ne mažiau kaip 5 (penkias) Klientų Anketas bei pagal šias Anketas Bendrovės Klientams pateiktas tinkamumo vertinimo ataskaitas;
 - 9.1.2. patikrina ne mažiau kaip 5 (penkias) Finansų maklerių Klientams pateiktas Rekomendacijas ir/ar Investicinius sprendimus (jei atitinkamu laikotarpiu buvo teikiamos Rekomendacijos ir/ar priimti Investiciniai sprendimai).
- 9.2. Bendrovės atitikties pareigūnas ne rečiau kaip kartą per metus vertina informacijos, reikalingos Klientų tinkamumo vertinimo atnaujinimui, procesą:
 - 9.2.1. vertina, ar Finansų makleris Tvarkoje nustatyta tvarka kreipiasi į Klientus dėl informacijos, reikalingos tinkamumo vertinimui, atnaujinimo;
 - 9.2.2. vertina, ar Kliento tinkamumo vertinimas, ypač Kliento Rizikos profilio keitimas, nėra atliekamas pernelyg dažnai arba praėjus nedaug laiko po paskutinio atnaujinimo, atkreipiant dėmesį į tokius pakeitimus, kurie yra atliekami likus vos kelioms dienoms iki Rekomendacijos Klientui suteikimo.

10. Baigiamosios nuostatos

- 10.1. Bendrovės darbuotojai, teikdami Klientams šioje Tvarkoje nurodytas investicines paslaugas, kurios gali sukelti interesų konfliktą, privalo vadovautis Bendrovės Interesų konfliktų vengimo politika.
- 10.2. Šios Tvarkos pagrindu atlikti vertinimai, surinkta informacija ir kiti dokumentai saugomi Bendrovėje nustatyta dokumentų saugojimo tvarka.
- 10.3. Tvarka tvirtinama ir keičiama Bendrovės valdybos sprendimu.
- 10.4. Tvarka įsigalioja nuo jos patvirtinimo ir galioja iki jos pakeitimo, papildymo ir (arba) panaikinimo momento.
- 10.5. Tvarka turi būti peržiūrima bent kartą per metus siekiant nustatyti jos trūkumus ar neatitikimus teisės aktams bei Bendrovės veiklos modeliui. Už Tvarkos peržiūrą ir atnaujinimą yra atsakingas Bendrovės direktorius.

Priedai:

1. Tinkamumo vertinimo anketa (juridiniam asmeniui).
2. Tinkamumo vertinimo anketa (fiziniam asmeniui).
3. Tinkamumo vertinimo rezultatų lentelė:
 - 3A. Tinkamumo vertinimo rezultatai (juridiniam asmeniui).
 - 3B. Tinkamumo vertinimo rezultatai (fiziniam asmeniui).
 - 3C. Kliento investicinių paslaugų anketos vertinimo metodika.
4. Tinkamumo vertinimo ataskaita.
5. Rekomendacijos forma.
6. Finansinių priemonių kategorizavimas.
7. Įspėjimas dėl poveikio interesų apsaugai.
8. Finansinių priemonių vertinimo forma.
9. Turto klasių alokacijos vertinimo forma.
10. Investicinio sprendimo forma.